

I. Beschrijving Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed

In 2010 is de Amsterdamse grachtengordel ingeschreven op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. De 17e -eeuwse grachtengordel van Amsterdam is uniek in de wereld en vormt het fundament van de stad Amsterdam, de metropoolregio Amsterdam en van Nederland. De slimme stedenbouwkundige structuur, de bijzondere architectuur en de ingenieuze waterhuishouding, gekoppeld aan een tolerante, internationale traditie maken de Amsterdamse grachtengordel een ideale plek om te wonen, verblijven en te werken. Het is een uniek, authentiek gebied, dat door de tijd heen steeds weer in staat is gebleken nieuwe eisen op te nemen. De Amsterdamse grachtengordel is daarmee nog steeds een gebied vol creativiteit, vernuft en handelsgeest. UNESCO erkent de bijzondere en universele waarde van de grachtengordel. De erkenning betekent echter ook dat Amsterdam de verplichting heeft het erfgoed te beschermen.

Bij de nominatie is daarom vastgesteld dat het gebied systematisch zal worden gemonitord. Het doel daarvan is een vinger aan de pols te houden of de uitzonderlijke universele waarde (Outstanding Universal Value, OUV), de authenticiteit en de integriteit van het gebied in tact blijven. Daarnaast wordt gemonitord of de visual impact van ontwikkelingen in de omgeving de beleving van het werelderfgoed niet schaden.

De uitzonderlijke universele waarde van de grachtengordel laat zich uitdrukken in vier kernwaarden.

Het gebied is een uitzonderlijk voorbeeld van:

- Een grootschalige, planmatige stedenbouwkundige uitleg, met bewuste aandacht voor tuinen en bomen, gepland door een burgerlijk stadsbestuur, met daarbij onderscheid in sociale organisatie met een bepaalde hiërarchie en aandacht voor voorzieningen;
- Een waterbouwkundig meesterwerk van concentrische en radiale grachten;
- Architectonische rijkdom en verscheidenheid;
- Een stad met een open en tolerant klimaat, waardoor creativiteit, innovatie en kunst konden bloeien.

Daarnaast wordt een tweetal UNESCO speerpunten gemonitord: toerisme en hoogbouw en wordt aandacht besteed aan beleidsmatige ontwikkelingen en ruimtelijke projecten.

De monitor is voor het eerst opgebouwd aan de hand van deze thema's, daar waar eerdere monitors een opbouw hadden, die geënt was op de gebiedsfactsheets van stadsdeel Centrum. Deze opbouw maakt het makkelijker om conclusies te trekken over het behoud van de OUV.

II. Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed (kern)gebied in cijfers

Oppervlakte totaal	198 ha
Oppervlakte water	37 ha
Bevolkingsdichtheid (per ha land)	158
Woningdichtheid (per ha)	83
Aantal inwoners	25.473
Aantal woningen	16.429
Aantal werkzame personen	30.724
Aantal vestigingen	8.167
Funciemenging (% inwoners/werkzame personen)	45/55
Aantal kantoren	4.057
Aantal bedrijven	1.077
Aantal horeca	611
Aantal detailhandel	827
Aantal voorzieningen, waarvan	1.430
- aantal welzijnsvoorzieningen	72
- aantal zorgvoorzieningen	336
- culturele voorzieningen (incl. ZZP'ers)	766
- sport en recreatie	56
Aantal monumentale bomen	481
Aantal Rijksmonumenten	3.365
Aantal Gemeentelijke monumenten	457

Bron: Stadsdeel Centrum/OIS/MA Monumenten en Archeologie

III. Samenvatting

Grootschalige, planmatige uitleg, met bewuste aandacht voor tuinen en bomen.

- De parcellering behoort tot de cultuurhistorische en stedenbouwkundige kernwaarden van de binnenstad. Als laatste ankerpunt verwijst de parcellering, ook als de oorspronkelijke bebouwing al lang verdwenen is, naar de periode van de eerste aanleg. In 2015 en 2016 werd in het kerngebied en de bufferzone acht keer een vergunning voor een samenvoeging verleend, waarbij sprake was van een inbreuk op de cultuurhistorische waarden. Het economische en/of sociaal maatschappelijke belang prevaleerde in die gevallen.

Wonen en Werken

- Er wonen 25.473 mensen in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed. Ten opzichte van 2012 is het inwoneraantal toegenomen met 4%. Het aantal inwoners zal volgens de bevolkingsprognoses tot 2020 vrij stabiel blijven. Tussen 2020 en 2035 word een lichte afname verwacht.
- Wonen in het kerngebied is ook in 2016 onveranderd populair. Dit blijkt uit het feit dat de gemiddelde WOZ-waarde per m² in het gebied verder blijft toenemen. De gemiddelde WOZ-waarde per m² bedraagt €4.982 en is in de afgelopen 3 jaar met 10% toegenomen.
- Het gaat goed met de bedrijvigheid en werkgelegenheid in het kerngebied. Het aantal bedrijfsvestigingen is de afgelopen 5 jaar gestegen met 12% tot 8.167 vestigingen in 2016. Het aantal werkzame personen steeg in dezelfde periode met 10% tot 30.724 in 2016.
- De verhouding tussen inwoners en werkzame personen is sinds 2012 verschoven van 47:53 naar 45:55 ten koste van het aandeel inwoners. Het is mogelijk dat de groei van het aantal ZZP-ers daarop van invloed is. Zij zijn zowel bewoner als werkende. Het is daarom moeilijk een conclusie aan deze verschuiving te verbinden.

Groen

- Het aandeel van groen (zowel bomen als keurtuinen) in de Grachtengordel verandert niet wezenlijk.

Water

- De druk op het water door woonboten en afgemeerde pleziervaartuigen is de afgelopen tijd vrijwel constant gebleven c.q. iets afgenomen.
- Daarentegen neemt naar verwachting het aantal passagiersvaartuigen in de komende periode toe, door veranderingen in wetgeving.
- Het aantal meldingen over geluidsoverlast op het water is in 2015 sterk toegenomen.

Architectonische rijkdom

- Het aantal monumenten is vrijwel constant gebleven
- Het aantal afgegeven omgevingsvergunningen is toegenomen. Dit betekent dat er geïnvesteerd wordt in de grachtengordel. Anderzijds betekent het dat bij de toetsing vooral de monumentale en stedenbouwkundige waarden bewaakt moeten worden.

Tolerante stad

- Er wonen 110 verschillende nationaliteiten in het kerngebied. Het inwoneraantal met een buitenlandse nationaliteit is tussen 2013 en 2016 toegenomen met 11%. Gezamenlijk vormen zij 19,4% van de bevolking van het gebied. Buitenlandse nationaliteiten zijn vooral: Britten, Amerikanen, Duitsers, Italianen en Fransen.
- Het aantal culturele voorzieningen/bedrijven is sinds 2012 toegenomen van 660 tot 766. Zij bestaan voor een klein deel uit publiek toegankelijke culturele instellingen en voor een deel uit stichtingen. Bij bijna 8 op de 10 culturele voorzieningen/bedrijven binnen de culturele sector gaat het om een ZZP-er.

Toerisme

- De Grachtengordel heeft een grote aantrekkingskracht op toeristen en Amsterdammers en hoort dan ook bij de drukste wijken van de stad. Dit blijkt uit de scores op de verblijversdichtheidsindex. De Grachtengordel-West (500) en Grachtengordel-Zuid (269) scoren hier beide zeer hoog op in vergelijking met het gemiddelde van Amsterdam (100).
- Het kerngebied telt in 2016 89 hotels met in totaal een capaciteit van 6.763 bedden. Het aantal hotels is sinds 2012 per saldo vrijwel onveranderd (+2) maar de capaciteit qua bedden is wel aanzienlijk gestegen (+18%).
- Het aantal handhavingzaken waarbij illegale hotels zijn betrokken neemt vergeleken met 2014 toe.
- Het bezoekersaantal van musea in het kerngebied laat sinds 2007 jaarlijks een gestage toename zien; vergeleken met 2013 is echter het bezoekersaantal van een paar kleine grachtengordelmusea licht gedaald.
- Het bezoekersaantal van rondvaartboten is in 5 jaar tijd met 50% gestegen.

Hoogbouw

Er is een aantal Hoogbouw Effectrapportages (HER's) beoordeeld, voor plannen die invloed zouden kunnen hebben op het kerngebied van het werelderfgoed. Drie daarvan hebben geen invloed op de Grachtengordel. Voor één daarvan is een negatief advies afgegeven vanwege onder andere de visuele impact het kerngebied van het werelderfgoed. De druk om meer en hoger te bouwen nabij het Centrum van Amsterdam neemt toe.

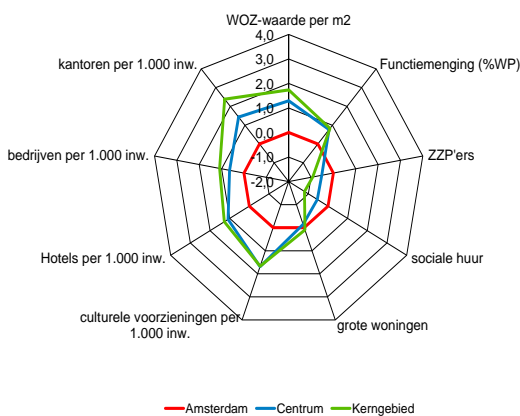
Projecten

- Het project Singelgrachtgarage wordt weer opgestart. Doordat bewoners vragen hadden gesteld is hierover in 2012 een reactieve rapportage gedaan aan UNESCO Parijs. Over de voortgang wil UNESCO worden geïnformeerd.

Indicatoren

De radargrafiek geeft voor negen indicatoren aan of het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed hoger of lager scoort dan stadsdeel Centrum of Amsterdam. Een score aan de buitenkant is hoger, aan de binnenkant lager.

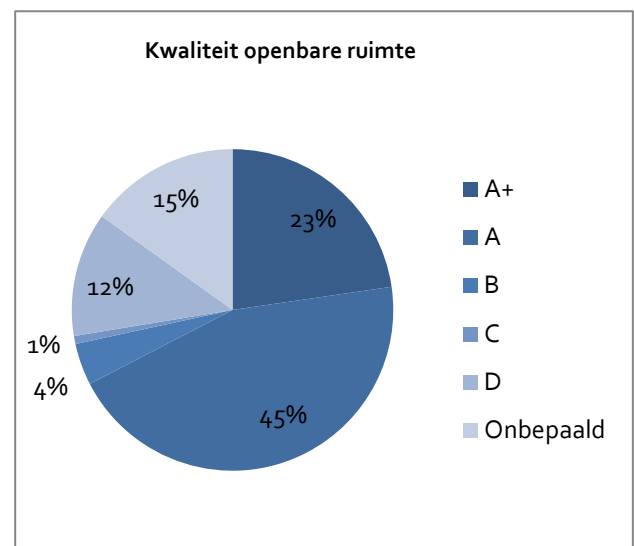
In vergelijking met Centrum scoort de kernzone van het UNESCO Gebied op een aantal indicatoren hoger en op een aantal indicatoren lager. Zo heeft het gebied relatief veel kantoren, bedrijven, hotels, en een hoge gemiddelde WOZ-waarde in vergelijking met Centrum en Amsterdam. Op twee indicatoren scoort het kerngebied lager ten opzichte van heel Amsterdam en Centrum, namelijk ZZP'ers en sociale huur. Op het gebied van culturele voorzieningen en functiemenging scoort het kerngebied even hoog als stadsdeel Centrum maar duidelijk hoger dan Amsterdam als geheel.

IV. Grootschalige, planmatige stedenbouwkundige uitleg, met bewuste aandacht voor tuinen en bomen, gepland door een burgerlijk stadsbestuur

Kwaliteit Openbare Ruimte

- De Kwaliteit van de Openbare Ruimte (KOR) is vastgesteld op basis van de wegininspectie van begin 2015. De beeldkwaliteit KOR is gebaseerd op de technische beoordeling van de bestrating.
- Doordat het gegevensbeheer is gecentraliseerd, en nog in een overgangsfase zit, zijn op dit moment uitsluitend gegevens over stadsdeel Centrum als geheel bekend.
- Gegevens zijn op dit moment niet te vergelijken met de eerdere monitor, maar lijken niet sterk af te wijken.
- Voor komende monitors wordt er naar gestreefd de cijfers weer te kunnen opsplitsen in kerngebied en bufferzone.

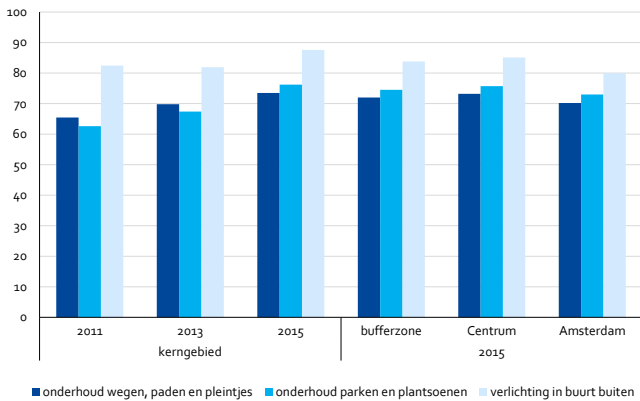
A+= zeer hoog A= hoog B= voldoende C= matig D= slecht
O= onbepaald
Bron: V&OR

Bewonerswaardering Onderhoud Openbare Ruimte

- Driekwart van de bewoners in het kerngebied vindt dat de dat de wegen, paden en pleintjes in het gebied goed worden onderhouden. In 2011 was dit nog 65%, een stijging van tien procentpunten. Het kerngebied scoort op dit gebied vergelijkbaar met de bufferzone (72%), Centrum (73%) en Amsterdam (70%).

- Ook het aandeel bewoners van het kerngebied dat vindt dat de parken en plantsoenen goed worden onderhouden is gestegen. In 2011 vond 63% dit het geval en in 2015 76%. Ook hierin wijkt het gebied niet af van de bufferzone (75%), Centrum (76%) en Amsterdam (73%).
- Bewoners van het kerngebied zijn tevreden over de verlichting op straat. Bijna 9 op de 10 bewoners vindt dat de openbare ruimte goed wordt verlicht. Dit is iets meer dan in 2011 (82%) en dan in de bufferzone (84%) en Amsterdam (80%).

Oordeel bewoners onderhoud van de openbare ruimte, 2011, 2013 en 2015 (% goed onderhouden)

Bestemmingsplannen

Bestemmingsplannen zijn het belangrijkste instrument voor bescherming van het UNESCO werelderfgoedgebied van de Grachtengordel.

In 2014 en 2015 zijn de volgende bestemmingsplannen in procedure gebracht:

- Bestemmingsplan Haarlemmerbuurt / Westelijke Eilanden vastgesteld op 6 november 2014.
- Eerste Herziening Bestemmingsplan Zuidelijke Binnenstad vastgesteld op 1 oktober 2014.
- Terinzagelegging en vaststelling bestemmingsplan Nieuwmarkt (beheer), vastgesteld 1 juli 2015
- Terinzagelegging en vaststelling 1e herziening postcodegebied 1012, vastgesteld 1 juli 2015 (Binnengasthuisterrein)
- Terinzagelegging en vaststelling 2e herziening postcodegebied 1012, verschoven naar 2017
- Vaststelling bestemmingsplan Vijzelgracht is tot nader order uitgesteld.
- Bestemmingsplan Groenmarkt is in procedure gebracht. (Vaststelling voorzien voor eind 2016)
- Op 14 juli 2016 is het bestemmingsplan Stadswerf Oostenburg vastgesteld.

Parcellering

De parcellering behoort tot de cultuurhistorische en stedenbouwkundige kernwaarden van de historische stadskern. Als laatste ankerpunt verwijst de parcellering, ook als de oorspronkelijke bebouwing al lang verdwenen is, naar de

periode van de eerste aanleg. Daarnaast draagt de parcellering bij aan de kleinschalige functiemenging en levendige dynamiek van de binnenstad. Daarom staat het bestemmingsplan het samenvoegen van panden en het intensiveren van samenvoegingen van al eerder samengevoegde panden niet toe. Vanaf 2015 wordt steekproefsgewijs bijgehouden hoe vaak in afwijking van het bestemmingsplan toch vergunning wordt verleend (onthefing). Bij aanvragen om een vergunning wordt vanuit cultuurhistorische invalshoek onderzocht of een ontheffing niet ten koste gaat van de bijzondere kernwaarden. Sinds 2015 is op dit punt over plannen in het kerngebied en in de bufferzone 23 keer geadviseerd en werd 13 keer een vergunning verleend.

- In 2015 en 2016 werd in het kerngebied en de bufferzone acht keer een vergunning voor een doorbraak tussen twee of meer panden verleend, waarbij sprake was van een inbreuk op de cultuurhistorische waarden. Het ging in alle gevallen om de historisch stedenbouwkundige waarden, en soms ook om de architectuurhistorische monumentale waarden. Het economisch en/of het sociaal maatschappelijke belang prevaleerde in deze gevallen.
- In 10 gevallen werd de procedure afgebroken of loopt de procedure nog.

(bron: R&D, 2015 en 2016 tot september).

Wonen en Werken.

Bevolking

- Het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed telt in 2016 25.473 inwoners. Het bevolkingsaantal is sinds 2012 toegenomen met 4%. In 2012 telde het gebied nog 24.475 inwoners.
- In de bufferzone is het inwoneraantal de afgelopen jaren licht gedaald. In 2016 telt het gebied 49.661 inwoners. Dit is 1% minder dan in 2014.
- Drie op de tien inwoners van Centrum woont in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed en 57% woont in de bufferzone.
- In totaal woont 3% van de bewoners van Amsterdam in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed.

Bevolkingsprognose

- De prognose is dat het bevolkingsaantal in de grachtengordel de komende jaren vrij stabiel blijft. In de Grachtengordel-West blijft het inwoneraantal tot 2020 vrijwel onveranderd. Daarna wordt een lichte afname verwacht tot 2035. Ook in de Grachtengordel-Zuid wordt tot 2035 een lichte afname verwacht in het aantal inwoners.

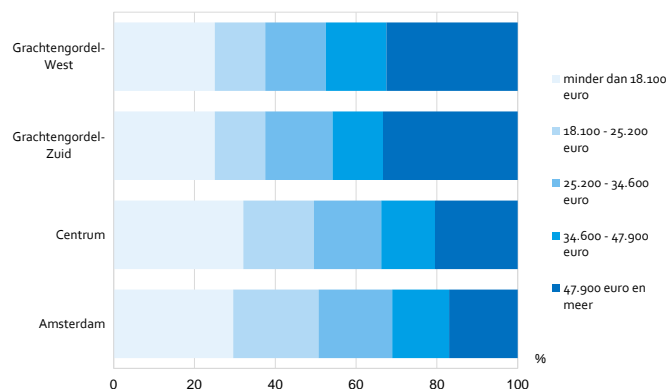
Bevolking en de prognoses hiervan, 1 januari 2016-2035

wijk/stad	2016	2020	2025	2030	2035
Grachtengordel-West	6.483	6.463	6.386	6.258	6.230
Grachtengordel-Zuid	5.455	5.502	5.448	5.362	5.340
Centrum	86.499	87.891	88.711	87.550	87.406

Inkomen

- Het besteedbaar huishoudinkomen per jaar is in Grachtengordel-West in 2013 gemiddeld €47.500. In Grachtengordel-Zuid is dit gemiddeld €49.700. In vergelijking met 2010 nam het besteedbaar huishoudinkomen in Grachtengordel-West toe met 200 euro en in de Grachtengordel-Zuid met 1.300 euro.
- Bewoners van de beide gebieden verdienen gemiddeld aanzienlijk meer dan in stadsdeel Centrum (€34.400) en Amsterdam (€31.800).
- In vergelijking met Centrum (20%) en Amsterdam (17%) kennen Grachtengordel-West (35%) en Grachtengordel-Zuid (35%) relatief veel huishoudens met een besteedbaar huishoudinkomen hoger dan 47.400 euro. Daarnaast is het aandeel huishoudens in Grachtengordel-West (24%) en Grachtengordel-Zuid (22%) met een inkomen lager dan 18.100 iets lager dan gemiddelde in Amsterdam (29%).
- Het netto maandinkomen per huishouden bedraagt in 2015 in Grachtengordel-West €3.454 en in Grachtengordel-Zuid €3.623. Dit is meer dan het gemiddelde van Centrum (€2.986) en Amsterdam (€2.607).

Besteedbaar huishoudinkomen per jaar naar inkomensklasse, 2013 (procenten)

Woningvoorraad

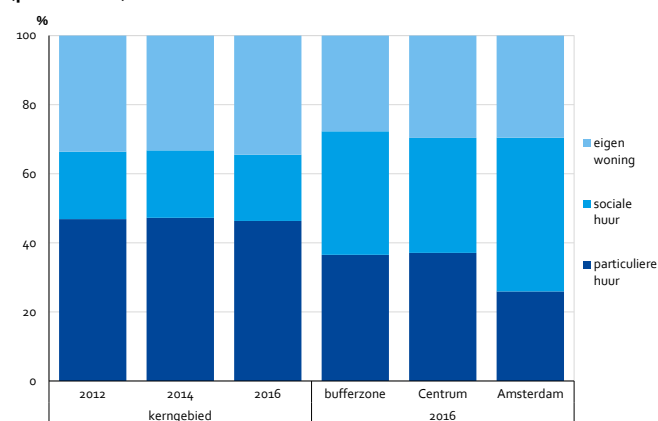
- Het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed telt in 2016 16.429 woningen. Dit zijn 155 woningen meer dan in 2012, een stijging van 1%.
- In de bufferzone zijn in 2016 31.457 woningen. Ten opzichte van 2012 is het aantal woningen in de bufferzone toegenomen met 3%.

- De woningen in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed vormen 30% van alle woningen in het Centrum en 4% van de woningen in Amsterdam. De woningen in de bufferzone vormen 58% van de totale woningvoorraad van stadsdeel Centrum.

Woningvoorraad naar eigendom

- In het kerngebied zijn naar verhouding veel minder sociale huurwoningen (19%) dan in de bufferzone (36%), stadsdeel Centrum (33%) en Amsterdam (45%).
- Bijna de helft van de woningen (46%) in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed is particuliere huur. Dit is relatief veel in vergelijking met de bufferzone en het gemiddelde van stadsdeel Centrum (beide 37%). Het verschil met het stedelijk gemiddelde (26%) is nog groter.
- Het aandeel koopwoningen in het kerngebied is 35% en is hiermee hoger dan in de bufferzone (28%) en het gemiddelde van stadsdeel Centrum (30%).
- In vergelijking met 2012 is het aandeel koopwoningen in het gebied licht toegenomen (+1%).

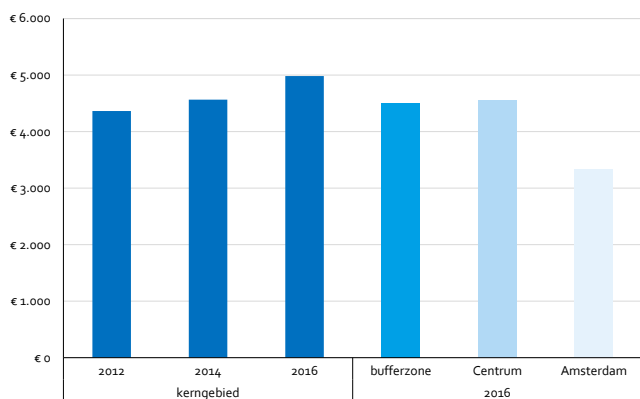
Woningvoorraad naar eigendom, 2012, 2014 en 2016 (procenten)

WOZ-waarde per m²

- De gemiddelde WOZ-waarde per m² in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed is in 2016 (prijspeil 2015) €4.982. De gemiddelde WOZ-waarde per m² in het kerngebied is in de afgelopen drie jaar toegenomen met 10%. In 2013 (prijspeil 2012) bedroeg dit nog € 4.523.
- De gemiddelde WOZ-waarde per m² in de bufferzone is in 2016 €4.502. Ten opzichte van 2013 is de gemiddelde WOZ-waarde gestegen met 7%.
- De woningen in het kerngebied zijn gemiddeld duurder per m² dan in heel Centrum (€4.563) of Amsterdam (€3.342).

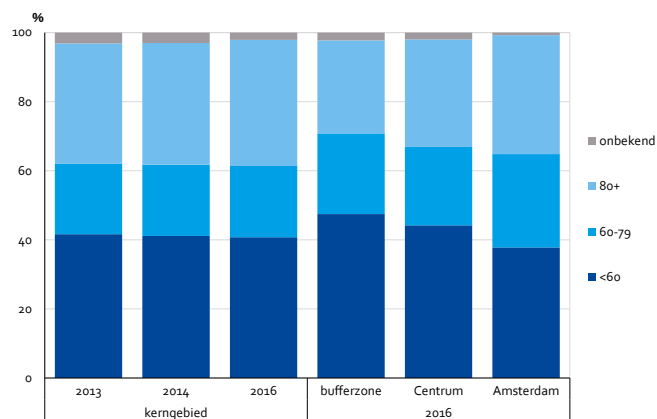
WOZ-waarde per m², 2012, 2014 en 2016 (euro)

Oppervlakte woningen

- Het kerngebied kent relatief veel woningen groter dan 80m². Het aandeel grote woningen in het kerngebied is met 37% hoger dan in de bufferzone (27%), stadsdeel Centrum (31%) en Amsterdam (34%).
- Ongeveer vier op de tien woningen in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed heeft een oppervlakte kleiner dan 60m². Dit is lager dan het gemiddelde van de bufferzone (48%) en stadsdeel Centrum (44%) maar hoger dan in Amsterdam (38%).
- De gebruiksoppervlakte van de woningen in het kerngebied is de afgelopen jaren vrijwel onveranderd. Hetzelfde geldt voor de bufferzone en Centrum.

Oppervlakte woningen, 2013, 2014 en 2016 (%)

Funciemenging

- In het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed is in begin 2016 de verhouding inwoners en werkzame personen 45:55. Dit komt overeen met de verhouding inwoners en werkzame personen in de bufferzone (44:56) en het hele stadsdeel (47:53).
- Sinds 2012 is bedrijvigheid in het kerngebied licht toegenomen. In 2012 was de verhouding inwoners en werkzame personen 47:53.

- In vergelijking met het stedelijk gemiddelde (62:38) is er relatief veel bedrijvigheid in het kerngebied.

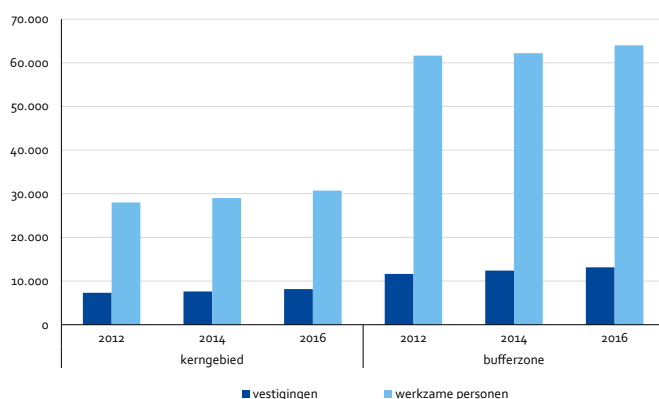
Funciemenging per gebied, 2012-2016 (percentage)

	% inwoners versus % werkzame personen				
	2012	2013	2014	2015	2016
Kerngebied	47:53	45:55	46:54	47:53	45:55
buffergebied	44:56	44:56	45:55	44:56	44:56
Centrum	48:52	47:53	47:53	47:53	47:53
Amsterdam	62:38	62:38	63:37	62:38	62:38

Bedrijvigheid en werkgelegenheid

- Het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed telt in 2016 8.167 vestigingen. Dit is 12% meer dan in 2012 (7.319). In de bufferzone nam het aantal vestigingen toe van 11.630 in 2012 tot 13.137 in 2016, een stijging van 13%.
- De stijging van het aantal vestigingen tussen 2012 en 2016 in het kerngebied en de bufferzone was gelijk aan het gemiddelde van Centrum (13%) maar lager dan in heel Amsterdam (19%).
- Er werken in 2016 30.724 mensen in het kerngebied. Ten opzichte van 2012 is het aantal werkzame personen toegenomen met 2.725, een stijging van 10%. In de bufferzone werken 63.992 personen. Dit is een stijging van 4% ten opzichte van 2012 (61.627).
- In het Centrum (+7%) en Amsterdam (7%) steeg de werkgelegenheid iets minder hard tussen 2012 en 2016 dan in het kerngebied.
- Het aantal werkzame personen binnen het kerngebied vormt 31% van de werkgelegenheid van het Centrum en 6% van de hele stad.

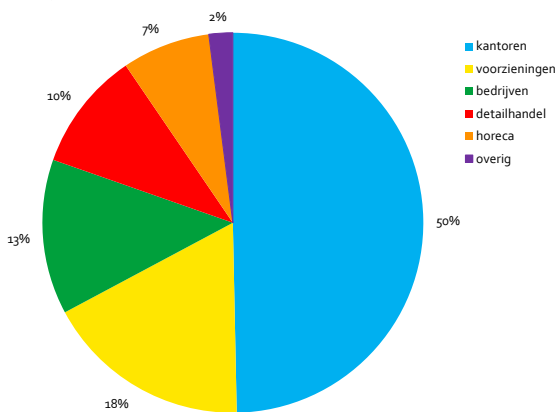
Bedrijfsvestigingen en werkzame personen, 2012, 2014 en 2016 (aantallen)

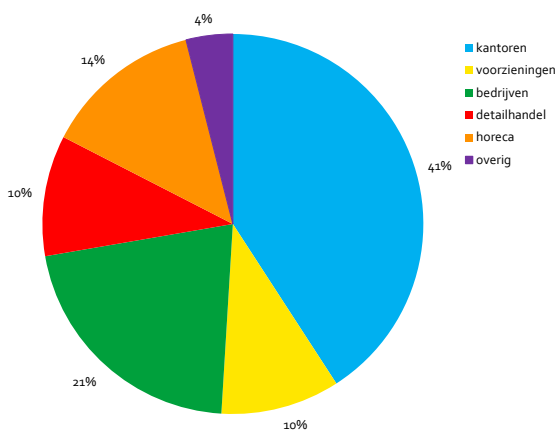
Hoofd- en deelfuncties

- De helft van de bedrijvigheid in het Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed gebied bestaat uit kantoren. Verder bestaat de bedrijvigheid voor een groot deel uit voorzieningen (18%), bedrijven (13%) en detailhandel (10%). Deze verhoudingen zijn de afgelopen jaren vrijwel onveranderd.
- Ook in de bufferzone vormen kantoren (41%) het grootste deel van de vestigingen in het gebied. Wel zijn hier relatief meer bedrijven (21%) en horeca (14%) dan in het kerngebied.

Bedrijfsvestigingen kerngebied naar hoofdfunctie, 2016 (procenten)

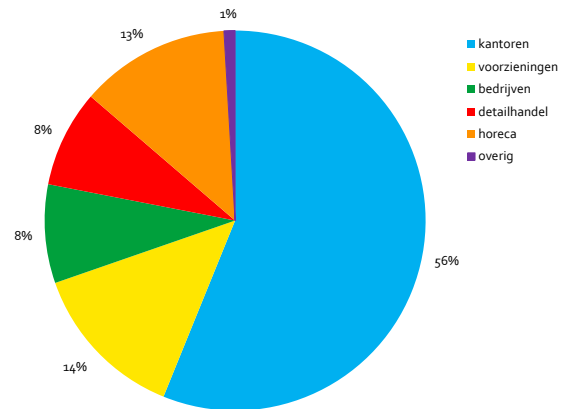
Bedrijfsvestigingen buffergebied naar hoofdfunctie, 2016 (procenten)

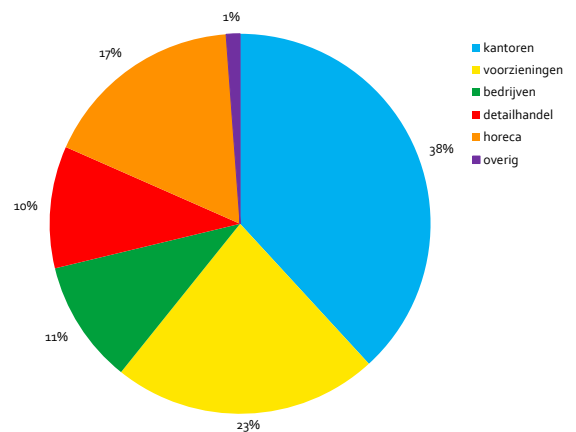
- Kantoren vormen het grootste deel van de werkgelegenheid in het kerngebied, namelijk 56%. Op de tweede plaats staan voorzieningen met 14%, gevolgd door horeca met 13%.
- Ook in de bufferzone zijn de kantoren de grootste werkverschaffer met 35% van alle banen. Wel zorgen in de bufferzone voorzieningen (23%) en horeca (17%) voor relatief meer banen.

- De afgelopen jaren zijn de verhoudingen qua werkzame personen binnen deze hoofdfuncties nauwelijks veranderd.

Werkzame personen kerngebied naar functie, 2016 (procenten)

Werkzame personen buffergebied naar functie, 2016 (procenten)

- (27), Centrum (25) en Amsterdam (9). Wel neemt het aantal winkels in het kerngebied de afgelopen jaren licht af.

ZZP'ers

- Het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed telt begin 2016 3.338 ZZP'ers. Een ZZP'er is een vestiging met 1 werkzame persoon en de rechtsvorm eenmanszaak. Hiermee is 41% van het totale aantal vestigingen in het kerngebied een ZZP'er. In 2013 was dit 39%.
- In het kerngebied zijn relatief minder ZZP'ers dan in de bufferzone (49%), Centrum (47%) en Amsterdam (55%).
- De ZZP'ers in het kerngebied vormen gezamenlijk 11% van alle werkzame personen in het gebied. Dit is vrijwel gelijk met de bufferzone (11%), Centrum (10%) en Amsterdam (12%).

- Het aantal ZZP'ers is sinds 2012 toegenomen met 17%. In 2012 telde het kerngebied 2.858 ZZP'ers.
- Het grootste deel van de ZZP'ers werkt in de sector Advisering en onderzoek (38%: 1.269), gevolgd door de sectoren Cultuur, sport, recreatie (22%: 721) en ICT (11%: 353).

Groen

Monumentale en niet monumentale bomen

- Binnen de *kernzone* van het UNESCO-gebied bevinden zich: **2.510 bomen** waarvan: **163 monumentaal**
- Binnen de *bufferzone* van het UNESCO-gebied bevinden zich: **5.222 bomen** waarvan: **318 monumentaal**

De gegevens zijn gebaseerd op een inventarisatie van de bomen in de periode april-juni 2016 in stadsdeel Centrum.

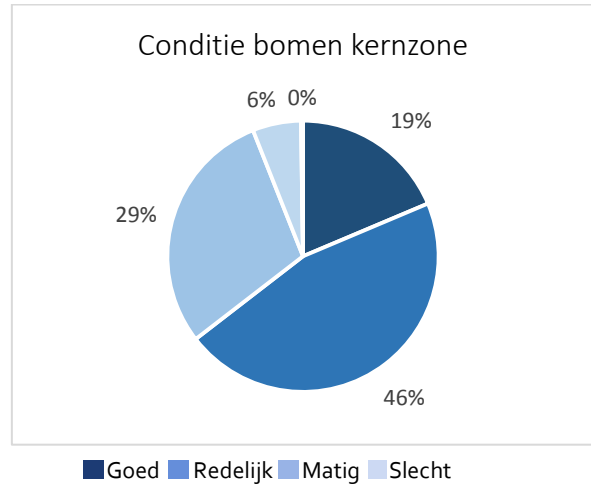
- Het aantal monumentale bomen in het kerngebied van het werelderfgoed grachtengordel is **28** minder dan in de monitor van 2014.
- Het totaal aantal bomen in het kerngebied is met **40** afgenomen.

De verschillen zijn te verklaren uit het feit dat er bomen waar de gemeente geen eigenaar van is niet meer in het beheersysteem zijn opgenomen.

Daarnaast is het ondanks een herplantverplichting niet altijd mogelijk om bomen op dezelfde locatie terug te planten. Voor het opleggen van een herplantplicht op dezelfde plaats moeten er voldoende duurzame mogelijkheden zijn voor de groei van bomen.

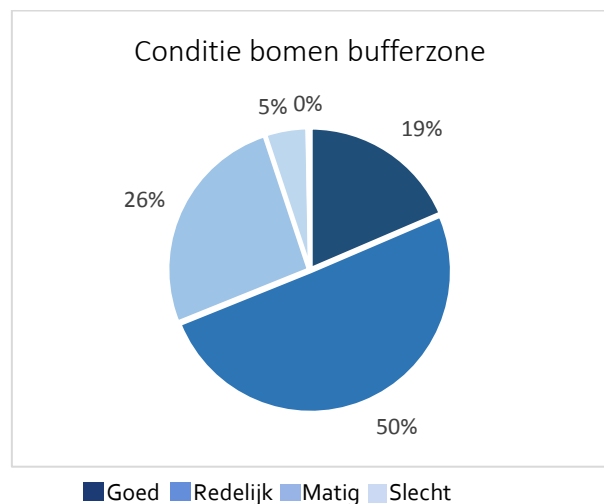
Kerngebied

Conditie bomen kernzone	Aantal
Goed	468
Redelijk	1.152
Matig	739
Slecht	145
Afgestorven	3
Niet (volledig) te beoordelen	3
Eindtotaal	2.510

Bufferzone

Conditie bomen bufferzone	Aantal
Goed	969
Redelijk	2.629
Matig	1.358
Slecht	251
Afgestorven	15
Eindtotaal	5.222

Bron: Inventarisatie Afdeling Heel Beheer van stadsdeel Centrum in april – juni 2016

Keurtuinen

In 1613 werd bij de uitleg van de grachtengordel bepaald dat de bebouwing van de percelen aan de Herengracht en de Keizersgracht niet dieper mocht zijn dan 100 voet (28,30 meter) gemeten vanaf de voorgevel. De overblijvende ruimte kreeg als bestemming 'tuin'. Groen en rust waren uitgangspunten. De zogenoemde 'willekeuren' (regels) werden bij de uitleg van 1663 nog eens bevestigd en zelfs aangescherpt. Alle overlast gevende industrie werd uit de keurblokken geweerd en bebouwing (tuinhuizen) was alleen toegestaan tegen de achtererfgrens, mits van bescheiden afmetingen. Deze keuren

zijn nog steeds terug te vinden in de bestemmingsplannen en de Welstandsnota.

- Het oorspronkelijke aantal van 27 keurblokken - overwegend tussen Herengracht en Keizersgracht en vanaf 1663 tussen Singel en Keizersgracht - bestaat nog steeds.

Keurtuinen Kerngebied, maart 2012

Bron: Bestemmingsplan Zuidelijke Binnenstad, stadsdeel Centrum

V. Waterbouwkundig meesterwerk van concentrische en radiale grachten

Oppervlakte land en water

Van de openbare ruimte maakt ook het water deel uit. De Grachtengordel is een waterbouwkundig meesterwerk. Een ingenieus stelsel van vaste en beweegbare bruggen en sluisen regelt het waterpeil van de zeven verschillende polders waaruit de binnenstad bestaat. Tegelijkertijd regelt dit systeem het waterverkeer.

- Ruim 18% van de oppervlakte van het kerngebied bestaat uit water. In de bufferzone bestaat ruim 20% van de totale oppervlakte uit water (zie tabel).

Oppervlakte land en water kerngebied en bufferzone, in ha.

	Land	Water	Totaal
Kerngebied	160,9	37,0	198,0
Bufferzone	384,2	97,2	481,4
Totaal UNESCO	545,1	134,3	679,3
Totaal stadsdeel			803,3

Bron: stadsdeel Centrum

Monitor Waternet Grachtengordel / Gebruik van het water

De gegevens die zijn opgenomen in deze monitor gelden voor heel Amsterdam. De verlening van exploitatievergunningen betreft met name het centrum van Amsterdam.

- Waternet heeft over de monitoringsperiode van 2015 597 meldingen over geluidsoverlast ontvangen waar dat er in 2014 373 waren. Het aantal processenverbaal (pv's) voor deze overtreding houdt gelijke tred met de stijging: 2014 57 pv's voor geluid en in 2015 89 pv's. Het aantal snelheidsmeldingen bedroeg 426 terwijl dat in 2014 er 285 waren. In 2014 zijn er 89 pv's uitgeschreven voor snelheidsoverschrijdingen en in 2015 153 pv's. Het merendeel van de meldingen is in de maanden mei, juni en juli ontvangen. Met name in de binnenstad en op de Singelgracht (grens binnenstad en andere stadsdelen) komen de meeste meldingen voor. Het aantal vaarbewegingen is grotendeels gelijk gebleven aan het aantal in 2014, ondanks dat er meer passagiersvaartuigen zijn bijgekomen.
- Het aantal afgemeerde pleziervaartuigen neemt nog steeds af. In 2014 zijn 9648 vignetten voor Binnenhavengeld afgegeven, terwijl dat er in 2015 8741 zijn geweest. De betalingsgraad is door betere handhaving sinds 2012 gestegen van 75 % naar 93 %. Op verschillende locaties in Centrum geldt een afmeerverbod.
- De komende jaren zullen er nog meer passagiersvaartuigen bijkomen, omdat het aantal vergunningen niet meer beperkt mag worden als gevolg van de Europese Dienstenrichtlijn. In de binnenstad geldt nog steeds een stop op nieuwe ligplaatsen voor bedrijfsvaartuigen, waardoor deze extra passagiersvaartuigen vooral buiten het centrum ligplaatsen zullen moeten vinden, wat slechts moeizaam gaat. Het overgrote deel van de passagiersvaartuigen is vooral actief in de binnenstad.

Bron: Monitor Waternet Grachtengordel 2015, begin 2016/ stadsdeel Centrum

Woonboten

- Begin 2016 liggen in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed 341 woonboten. Dit is 35% van alle woonboten in stadsdeel Centrum en 12% van alle woonboten in de stad. In de bufferzone liggen 367 woonboten, 38% van alle woonboten in stadsdeel Centrum en 13% van alle woonboten in Amsterdam.
- De woonboten in het kerngebied vormen 2,1% van de totale woningvoorraad in het hele gebied. Dit is vergelijkbaar met de bufferzone (1,2%) en stadsdeel

Centrum (1,8%) maar iets hoger dan in heel Amsterdam (0,7%).

- Het aantal woonboten in het kerngebied, de bufferzone en Centrum is sinds 2011 vrijwel onveranderd.

VI. Architectonische rijkdom en verscheidenheid

Rijks- en gemeentelijke monumenten

- In stadsdeel Centrum zijn ruim 6.600 rijksmonumenten en ruim 1.200 gemeentelijke monumenten.
- 50% van de rijksmonumenten en 37% van de gemeentelijke monumenten in het stadsdeel zijn in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed te vinden.
- Cijfers zijn iets gewijzigd ten opzichte van de vorige monitor, vooral als gevolg van het opschonen van bestanden en als gevolg van drie monumentaanawijzingen in januari 2015.

Rijks- en gemeentelijke-monumenten kerngebied en bufferzone, augustus 2016

	Rijksmonumenten	Gemeentelijke monumenten
Kerngebied	3.353	457
Bufferzone	3.302	767
Totaal	6.655	1.224

Bron: MA

Jaarprogramma's Behoud en Herstel

Het jaarprogramma Behoud en Herstel wordt deels bepaald aan de hand van het programma voor projecten in de openbare ruimte (vooral walmuurvernieuwingen) en wordt verder geselecteerd uit een lijst met vermoedelijk slechte panden die door de afdeling bouwtoezicht is opgesteld. Jaarlijks worden op basis daarvan ongeveer 80 panden onderzocht. Voor 2015 zijn in het kader van het Behoud en Herstel Programma slechts 40 onderzoeken opgestart, in 2016 zijn dat er weer 80. In 2015 zijn minder panden in onderzoek genomen om openstaande dossiers uit eerdere jaren weg te werken.

Aantal verleende omgevingsvergunningen

- Het aantal verleende vergunningen is -voor 2015- alleen beschikbaar voor stadsdeel Centrum als geheel. Het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed en de bufferzone beslaan het grootste deel van stadsdeel Centrum.
In 2015:
 - Zijn er 1517 omgevingsvergunningen verleend, waarvan 78 de uitgebreide voorbereidingsprocedure hebben gevolgd (6 tot 8 maanden) en 1439 de reguliere voorbereidingsprocedure (8 tot 14 weken) hebben gevolgd.

Onder de 1439 reguliere vergunningen vallen ook de vergunningen voor reclame en het kappen van bomen.

- Van de 1439 verleende omgevingsvergunningen was bij 723 stuks sprake van een monument. In 473 gevallen betreft dit een rijksmonument, in 250 gevallen een gemeentelijk monument.
- De aantallen verleende vergunningen zijn fors hoger dan bij de vorige monitor. Waarschijnlijk heeft dat met de economische opleving te maken.
Voor het eerste halfjaar van 2016 liggen de cijfers relatief nog iets hoger.

VII. Het maatschappelijke klimaat van Amsterdam in de 17e eeuw als open en tolerante stad, waarin creativiteit, innovatie en kunst konden bloeien (immateriële waarden)

Creatieve sector

- In het kerngebied zijn in 2016 2.451 vestigingen actief binnen de creatieve sector met in totaal 5.668 werkzame personen. Gezamenlijk vormt dit 30% van de bedrijvigheid en 18% van de werkgelegenheid in het kerngebied.
- Het grootste deel van de creatieve vestigingen valt onder kunsten (43%). Op de tweede plaats komt creatieve zakelijke dienstverlening met 30%. Tot slot valt 26% van de vestigingen onder media en entertainment.
- In de bufferzone werken in 2016 10.699 mensen in de creatieve sector. Zij zijn werkzaam bij een van de 4.438 vestigingen in deze sector. Hiermee vormt deze sector 34% van de bedrijvigheid en 35% van de werkgelegenheid in de bufferzone.
- Het aantal creatieve vestigingen in het kerngebied nam tussen 2015 en 2016 toe met 2%. Het aantal werkzame personen in deze sector daalde echter met 2%.

ICT sector

- Er zijn 1.509 vestigingen in het kerngebied die vallen onder de ICT-sector. Hiermee vormt deze sector 18% van de bedrijvigheid in het kerngebied. In totaal werken er 4.479 personen in de ICT. Dit is 15% van de totale werkgelegenheid in het kerngebied.
- In de bufferzone werken in 2016 7.400 mensen bij een van de 2.367 ICT vestigingen. Dit vormt 18% van de bedrijvigheid en 18% van de werkgelegenheid in de bufferzone.
- Het aantal ICT vestigingen in het kerngebied bleef het afgelopen jaar hetzelfde. Wel daalde het aantal werkzame personen in deze sector aanzienlijk, namelijk met 14%. In

de bufferzone groeide het aantal vestigingen in de ICT met 2% en steeg het aantal werkzame personen met 10%.

Start ups

- Een start up is een vernieuwend bedrijf dat in zijn beginfase zit en de potentie heeft om in korte tijd uit te groeien tot iets groots. Dit gebeurt doorgaans op het domein van de nieuwe en opkomende technologieën, in het bijzonder op het domein van de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën. Bekende voorbeelden van start ups in de Grachtengordel zijn Booking.Com en Peerby.
- Het kerngebied telt in 2016 53 start ups. Dit is bijna een vijfde (18%) van alle start ups in Amsterdam (296).
- De bufferzone telt 54 start ups. Dit is 18% van de start ups in de stad.
- In totaal zitten 37% van alle start ups in Stadsdeel Centrum.

Diversiteit

- In het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed wonen in 2016 110 verschillende nationaliteiten. In totaal hebben 4.950 bewoners van het kerngebied een buitenlandse nationaliteit. Dit is 19,4% van de bewoners van het gebied.
- Er wonen met name veel Britten (773), Amerikanen (665), Duitsers (376), Italianen (352) en Fransen (350) in het kerngebied.
- In de bufferzone komen in 2016 128 verschillende nationaliteiten voor. In totaal hebben 8.727 bewoners van de bufferzone een niet-Nederlandse nationaliteit. Gezamenlijk vormen zij 17,6% van het inwoneraantal van de bufferzone.
- Het aantal verschillende nationaliteiten in het kerngebied en de bufferzone is de afgelopen vrijwel onveranderd. Wel is het aantal inwoners met een buitenlandse nationaliteit toegenomen. In het kerngebied nam dit aantal met 11% toe tussen 2013-2016 en in de bufferzone met 15%. Dit is ruim boven de totale bevolkingstoename in het kerngebied (+3,4%) en de afname in de bufferzone (-0,4%) tussen 2013 en 2016.

Culturele voorzieningen

- Culturele voorzieningen en bedrijven bestaan voor een klein deel uit publiek toegankelijke culturele instellingen en voor een deel uit stichtingen. Daarnaast worden ook ZZP'ers die ingeschreven staan als culturele beoefenaars (acteurs, schrijvers etc.) hiertoe gerekend. Deze laatste groep vormt het grootste deel van de geregistreerde culturele voorzieningen.
- Begin 2016 telt het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed 766 culturele voorzieningen/bedrijven. In totaal werken hier 1.407 personen. In de bufferzone zijn

1.591 culturele voorzieningen met in totaal 3.901 werkzame personen.

- Bij bijna acht op de tien culturele voorzieningen/bedrijven in het kerngebied gaat het om een ZZP'er. In de bufferzone is dit aandeel 83%. Dit is iets lager dan het stedelijk gemiddelde van 87%.
- De meeste werkgelegenheid binnen de culturele voorzieningen/bedrijven in het kerngebied is in de sector schrijven/overige scheppende kunst (36%), gevolgd door musea (21%) en podiumkunsten (18%).
- Sinds 2013 is het aantal culturele voorzieningen/bedrijven in het kerngebied toegenomen met 10%. Deze toename is volledig toe te schrijven aan een toename van het aantal culturele ZZP'ers.

Culturele voorzieningen/bedrijven in de kernzone, 2016

	cultuur vestigingen abs.	waarvan ZZP'ers %
beoefening van podiumkunst	217	89
producenten van podiumkunst	31	61
circus en variété	13	85
schrijven/overige scheppende kunst	433	85
theaters en schouwburgen	3	0
kunstuitleencentra	2	50
ov culturele uitleencentra/ archieven	5	0
musea	10	0
kunstgalerieën/ expositieruimtes	40	35
religieuze organisaties	12	0
totaal	766	79

VIII. UNESCO thema toerisme

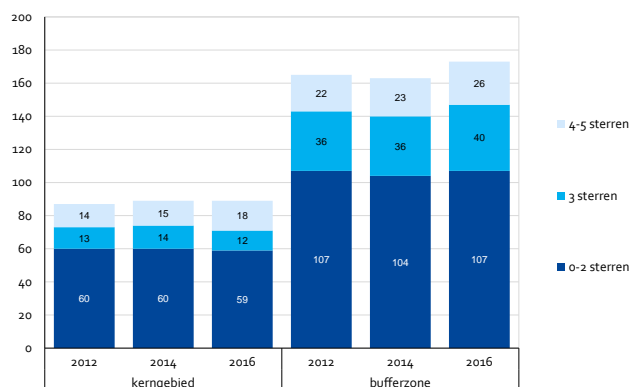
Hotels

- Het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed telt in 2016 89 hotels met in totaal een capaciteit van 6.763 bedden. Dit is ruim een derde van alle hotels in Centrum. In 2012 waren er 87 hotels in het kerngebied met een capaciteit van 5.753 bedden. Per saldo zijn er dus twee hotels bijgekomen in de afgelopen vier jaar. De capaciteit van de hotels is wel aanzienlijk gestegen (+18%).
- Bijna een vijfde van alle hotels in Amsterdam bevindt zich in het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed. Qua capaciteit is dit iets lager, namelijk 10% van het totale aantal bedden in Amsterdam.
- In de bufferzone staan 173 hotels met in totaal 20.463 bedden. Dit is 38% van de hotels in Amsterdam en 30% van alle hotelbedden.
- Bij twee derde van de hotels in het kerngebied gaat het om hotels in de sterklasse 0-2. Dit is iets meer dan gemiddeld in

Amsterdam (52%). Dertien procent van de hotels in het kerngebied heeft 3 sterren en 20% heeft 4-5 sterren.

- In de kernzone kost een 2-persoonskamer in 2016 gemiddeld €146. Dit is hoger dan gemiddeld in de bufferzone (€121) en Amsterdam (€124).
- De bezettingsgraad van de hotels in het kerngebied is in 2016 82%. Dit is even hoog als in de bufferzone (80%) en Amsterdam (81%).

Aantal hotels in de kern- en bufferzone naar klasse, 2012, 2014 en 2016

Handhaving illegale hotels

- In 2015 heeft de Gemeente Amsterdam in *heel* Centrum 131 hotelappartementen met in totaal 597 bedden gesloten, waarvan 127 vanwege brandonveiligheid. Hierbij waren 94 overtreders betrokken.
- In de eerste helft van 2016 zijn er tot nu toe 99 hotelappartementen gesloten, alle vanwege brandonveiligheid.
- Een sluiting bij volgende overtreding van het bestemmingsplan zal plaatsvinden bij 21 appartementen met in totaal 128 bedden. Hierbij waren 31 overtreders betrokken.
- Daarnaast zijn in 2015 en over de eerste helft van 2016 12 shortstay vergunningen ingetrokken en zijn 35 waarschuwingen aan vergunninghouders gegeven.

De aantallen zijn hoger dan in de vorige monitor. Dit betekent dat de problematiek zich onverminderd voordoet, en dat op handhaving ingezet moet blijven worden.

Een deel van bovenstaande resultaten is voortgekomen uit stedelijke flex-acties en een deel uit "eigen" acties van het stadsdeel. Handhaving van illegale hotels behoort tot de prioriteiten van de stedelijke handavingsacties. Bij alle stadsdelen wordt een deel van de capaciteit gereserveerd voor de inzetbaarheid bij flex-acties. Door de samenwerking van gemeentelijke diensten ontstaat meer slagkracht om stedelijke problemen aan te pakken.

Rondvaartboten

- Een rondvaart door de Amsterdamse grachten was in 2015 veruit de populairste Amsterdamse attractie. De rondvaartboten trokken in 2015 gezamenlijk 4,9 miljoen bezoekers. Dit is ruim 1 miljoen meer dan in 2014. Toen maakte 3,8 miljoen mensen een rondvaart. In 2011 was dit aantal nog lager, namelijk 3,2 miljoen. In vijf jaar tijd is het bezoekersaantal dus met 50% gestegen.

Bezoekersaantallen musea

- In het kerngebied Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed staan 11 culturele instellingen waarvan de bezoekersaantallen bekend zijn. De absolute publiekstrekker is het Anne Frankhuis met 1,27 miljoen bezoekers in 2015. Dit zijn er 265 duizend meer dan in 2007. Andere musea die veel bezocht werden zijn de Hermitage met 440 duizend bezoekers en het Joods Historisch Museum met 284 duizend bezoekers.
- De bufferzone van het Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed telt 10 culturele instellingen waarvan de bezoekersaantallen bekend zijn. Het Sexmuseum trekt de meeste bezoekers namelijk 675 duizend. In 2013 waren dit er nog 571 duizend, een stijging van 18%. Op de tweede plaats staat het Amsterdam Museum met 426 duizend bezoekers. Dit is bijna twee keer zoveel als in 2013.

Bezoekersaantallen musea (x 1.000)

	2007	2009	2011	2013	2015
Kernzone					
Anne Frankhuis	1.003	986	1.104	1.195	1.268
Hermitage 1)	89	630	335	381	440
Foam Fotografiemuseum	117	194	211	195	204
Joods Historisch Museum 2)	174	160	228	178	284
Stadsarchief Amsterdam	75	106	90	99	110
Museum van Loon	45	65	73	89	82
Tassenmuseum Hendrikje	28	55	67	73	70
Museum Willet-Holthuysen	47	53	54	56	54
Huis Marseille	29	41	35	44	57
Woonbootmuseum	38	37	45	38	43
Bijbels Museum	36	28	33	33	38
Bufferzone					
Sexmuseum Amsterdam	552	510	537	571	675
Scheepvaartmuseum 3)	.	.	178	328	302
Amsterdam Museum	203	191	187	238	426
Koninklijk Paleis 4)	.	105	203	225	277
Museum Het Rembrandthuis	204	183	200	220	249
De Oude Kerk	124	147	161	169	183
Allard Pierson Museum	39	42	81	117	91
Ons' Lieve Heer op Solder	82	85	69	93	110
Hash & Hemp Museum	96	.	.	91	98
Verzetsmuseum	52	52	61	63	100

1) De kleine Hermitage gesloten vanaf januari 2009, grote Hermitage geopend vanaf juni 2009.

2) Inclusief Hollandse Schouwburg.

3) Gesloten van begin 2007 tot medio 2010 in verband met restauratie.

4) Vanaf september 2005 tot medio 2013 deels gesloten wegens renovatiewerkzaamheden.

Toeristische bedrijvigheid

- Binnen het kerngebied zijn er 904 bedrijven actief in de toeristische sector. Dit vormt 12% van de bedrijvigheid in het kerngebied.
- In totaal werken er 8.208 personen in de toeristische sector in het kerngebied. Dit is 27% van de werkgelegenheid in het gebied.
- In de bufferzone werken in 2016 18.974 mensen in de toeristische sector. Dit vormt 31% van de werkgelegenheid in de bufferzone. Zij zijn werkzaam bij een van de 1.823 bedrijven die actief zijn in de toeristische sector.
- De toeristische sector in het kerngebied is gegroeid het afgelopen jaar. Het aantal vestigingen nam toe met 5% en het aantal werkzame personen met 31%. In de bufferzone nam het aantal vestigingen (+4%) en werkzame personen (+5%) iets minder hard toe.
- De toeristische sector speelt een belangrijkere rol in het kerngebied en de bufferzone dan in heel Amsterdam. In heel Amsterdam vormt de toeristische sector 8% van de bedrijvigheid en 12% van de werkgelegenheid.

Verblijversdichtheidsindex

- De verblijversdichtheidsindex staat voor de relatieve drukte van een gebied op een gemiddelde dag. De indexscore is berekend door het aantal inwoners, werkzame personen, studenten en bezoekers af te zetten tegen het aantal hectare openbare ruimte (excl. water). Een hoge indexscore staat voor een relatief hoge verblijversdichtheid.
- Grachtengordel-West heeft in 2014 een score van 500 op de verblijversdichtheidsindex. Dit is hoog voor Amsterdamse gebieden. Het stedelijk gemiddelde is 100. De Grachtengordel-West staat qua relatieve drukte op de tweede plaats van de drukste Amsterdamse wijken.
- De Grachtengordel-Zuid scoort met 269 wellenswaar iets lager op de verblijversdichtheidsindex maar staat wel op de vierde plek van drukste Amsterdamse wijken.
- De drukte in beide gebieden wordt voornamelijk bepaald door bezoekers. Het gaat om toeristen die in het gebied overnachten en mensen die afkomen op de attracties en winkels in de gebieden.

Verblijversdichtheidsindex, 2014 (indexscore)

Grachtengordel-West	500
Grachtengordel-Zuid	269
Centrum	383
Amsterdam	100

IX. UNESCO thema hoogbouw

Hoogbouweffectrapportages

Hoogbouw in relatie tot werelderfgoed is tijdens het congres van het UNESCO Werelderfgoed Comité in juli 2016 weer besproken. De conclusie was dat als de schaal (omvang en hoogte) te groot wordt, de visuele integriteit hoort te prevaleren. De druk om meer en hoger te bouwen nabij het Centrum van Amsterdam neemt toe.

- In 2014 is er een HER opgesteld over het bouwplan Campus in stadsdeel Noord. Naar aanleiding van de beoordeling van de HER is het bouwplan aangepast, zodat er geen visueel impact op de grachtengordel is.
- In 2015 zijn er drie voor de grachtengordel relevante rapportages geweest:
 - Het project Westerpark West
 - Het project Oostenburg
 - Woontoren Panamalaan op Zeeburg/OostAlle drie plannen bevatten hoogbouw, hoger dan 30 meter. De conclusie voor beide plannen was dat deze hoogbouw geen visuele impact op het kerngebied van het werelderfgoed heeft.
- In november 2016 is er een HER voor de Sluisbuurt beoordeeld. Dit plan is van invloed op het beschermd stadsgezicht in Centrum en Noord en op het landelijk gebied in Noord. Vanwege onder andere de visuele impact op het werelderfgoedgebied Grachtengordel is het advies over deze HER negatief.

X. Beleidsmatige ontwikkelingen en ruimtelijke projecten

Transformaties:

Grootschalige ontwikkelingen

- Voormalig Paleis van Justitie, Prinsengracht: wordt hotel in topsegment
- Felix Meritis, Keizersgracht: blijft een culturele functie behouden
- Voormalig Prinsengrachtziekenhuis, Prinsengracht: wordt multifunctioneel complex voor wonen en werken
- Doorstart van project Singelgrachtgarage in de buitenste rand van de bufferzone. Omdat over dit project al een "reactive reporting" aan Parijs is gedaan, wordt UNESCO van de ontwikkeling op de hoogte gehouden zodra er een principekeuze is gemaakt voor van het kerngebied. Het ontwerp wordt voorgelegd aan de integrale welstandscommissie

Kleinschalige ontwikkeling

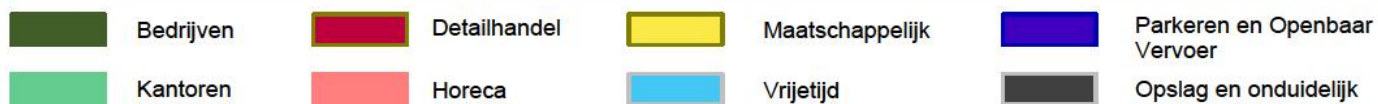
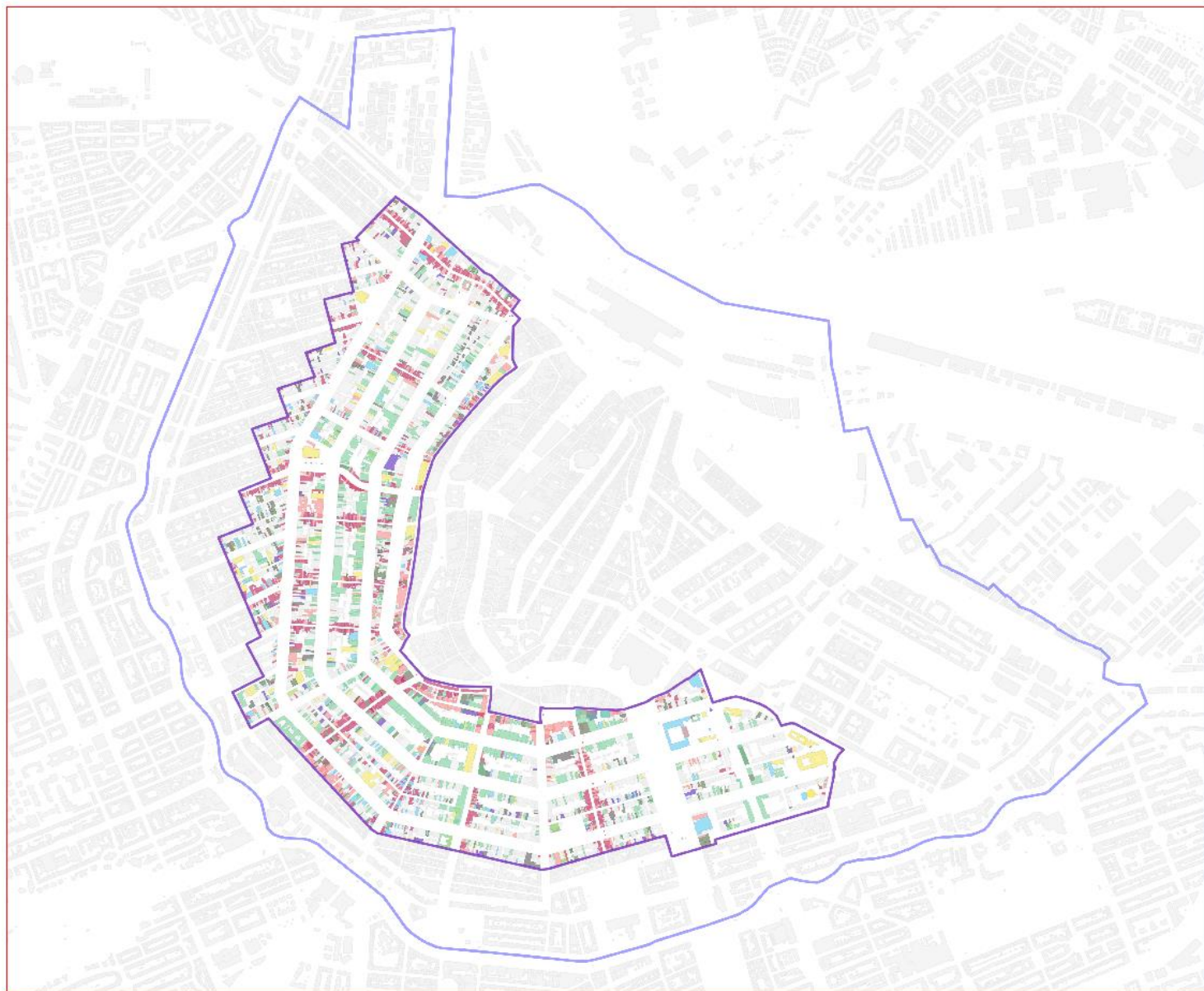
- Utrechtsestraat, hoek Kerkstraat: goed voorbeeld van verbetering van de stedenbouwkundige structuur en herstel van de oorspronkelijke typologie woon-winkelpanden.
- Fietsparkeren op het water van de Lijnbaansgracht in de bufferzone aan de rand van het kerngebied. Het ontwerp wordt voorgelegd aan de integrale welstandscommissie.

Beleidsmatige ontwikkelingen

- Stedelijk beleid voor buitenreclame. Hierin wordt onder andere gesteld dat het beleid voor steigerdoekreclame voor de binnenstad wordt uitgewerkt. De problematiek met steigerdoeken is rond de nominatie nadrukkelijk in beeld geweest bij UNESCO. Dit dossier vraagt aandacht.
- Watervisie Amsterdam 2040. Het beleid is geactualiseerd en aangescherpt.
- Hotelbeleid. Er wordt hotelbeleid voor de hele stad ontwikkeld, met – zeker voor de binnenstad – naar verwachting een zeer restrictief regime.

Afb. 1

Functiekaart 2014 Gebied Unesco

Afb. 2

Kernindicatoren	staat	UNESCO kerngebied			UNESCO bufferzone			Centrum		
		2012	2014	2016	2012	2014	2016	2012	2014	2016
Grote planmatige uitleg										
Kwaliteit openbare ruimte (% voldoende of meer) ¹			77			75				71,6
Goed onderhoud wegen, paden en pleintjes (% eens)		65	74,3	73,5	69,2	74,7	72			73,2
Aantal inwoners	>	24.475	24.791	25.473	49.000	50.166	49.608			86.499
WOZ-waarde per m2	>	4364	4566	4982	4139	4112	4502			4563
Aantal samenvoegingen										13
Woningvoorraad (3)	>	16.274	16.348	16.387	30.686	31.133	31.243			54.217
% grote woningen (> 80m2)	>	23,6	35,2	36,5	19,6	26,1	26,9			31,1
Onderscheid in sociale organisatie en hiërarchie										
Aantal bedrijfsvestigingen	>	7.329	7.625	7.911	11.630	12.399	13.137			22.926
Functiemenging/balans (werkenden/wonenden)		47/53	46/54	45/55	44/56	45/55	44/56	48/52	47/53	47/53
ZZP-ers (% vestigingen) ²	>	39	39,9	40,9	45,6	47,7	49,2			47,2
Groen										
Aantal bomen	<	2624	2550	2510	5463	5302	5222			
Aantal monumentale bomen	>	90	191	163	238	341	318			
Waterbouwkundig meesterwerk										
Walmuurvernieuwingen (nog geen gegevens)										
Oppervlakte water		37	37	37	97,2	97,2	97,2			
Architectonische rijkdom										
Aantal rijksmonumenten		3354	3360	3353	3297	3290	3302			
Aantal gemeentelijke monumenten		450	455	457	761	800	767			
Programma behoud en herstel (aantal panden)								94	80	80
Aantale verleende omgevingsvergunningen	>							1231	1201	1517
Open tolerante stad										
Aantal bedrijven in de creatieve industrie (2)		30,5	30			33,9	33,8			33,2
Aantal start-ups				53			54			
Aantal culturele voorzieningen (incl. zzp'ers)	>	660	712	766						
% zzp'ers in culturele voorzieningen	>	75	76	79						
% buitenlandse nationaliteiten op inwoneraantal				19,40%			17,60%			
Toerisme										
Aantal hotels		87	89	89	165	163	173			
Bezoekersaantallen rondvaartboten	>								3,8 milj	4,9 milj
% Toeristische vestigingen (van bedrijfsvestigingen)		-	10,9	11,1	-	13,7	13,9			12,2
Verblijfsdichtheidindex* Centrum									383	
* Grachtengordel-West									500	
* Grachtengordel-Zuid									269	

Peildata 1) 2015 i.p.v. 2016
2) 2015 i.p.v. 2014
3) Herberekening vanaf 2012 (vanwege vernieuwd BACH)

	gelijk gebleven
>	gestegen
<	gedaald

Voetnoot: dalingen of stijgingen zijn niet per definitie significant.

Afb. 3 Indeling Grachtengordel Amsterdam Werelderfgoed

Uitgave: Stadsdeel Centrum, afdeling Gebiedspool en Bureau Werelderfgoed

Inhoud: Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) / Stadsdeel Centrum

Afbeeldingen: OIS/ Geo Informatie stadsdeel Centrum